

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra trestního práva

Trestný čin maření spravedlnosti

Bakalářská práce

Criminal offence of obstruction of justice

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Alena Tibitzlová, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Michaela Brožová

PRAHA
2022

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 10. března 2022

Michaela Brožová

ANOTACE

Tato práce se zabývá problematikou trestného činu maření spravedlnosti, speciálně historickým vývojem, legislativním procesem, skutkovými podstatami tohoto trestného činu, aplikačními problémy a srovnáváním české právní úpravy s úpravami zahraničními. Pro účely tohoto porovnání jsem si vybrala právní úpravu na Slovensku a v Německu. Jako zpestření této bakalářské práce jsem do ní také zařadila příklady z praxe a celou problematiku doplnila statistickými údaji. V práci ukazují, jakým způsobem vnímají problematiku odborníci, přičemž jsem se snažila, aby byly zastoupeny všechny úhly pohledu. V bakalařské práci jsou také zmíněny důvody pro zavedení tohoto trestného činu a není opomíjena ani kritika zavedení.

KLÍČOVÁ SLOVA

trestný čin * trestný čin maření spravedlnosti * skutková podstata * padělání důkazního prostředku * trestní zákoník * spravedlnost

ANNOTATION

This work deals with the problems of the Criminal offence of obstruction of justice, especially the historical development, the legislative process, the facts of this crime, problems of application and comparing the Czech legislations with foreign legislation. For the purposes of this comparison, I have chosen the legislation of Slovakia and Germany. As a diversification of this bachelor's thesis, I also included examples from practice and supplemented the whole issue with statistical data. After this it's showed in this thesis how others perceive the problematics and I tried to offer to the reader all points of view. The bachelor thesis also mentions the reasons for the introduction of this crime and does not neglect the criticism of the introduction.

KEY WORDS

crime * Criminal Offence of Obstruction of Justice * facts of the case * forgery of evidence * criminal code * justice

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce JUDr. Aleně Tibitzlové, Ph.D. za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Úvod.....	5
1. Historický vývoj a legislativní proces	7
1.1. Důvody pro přijetí zákona.....	10
1.2. Oponentní důvody	11
1.3. Doporučení ČAK	13
2. Charakteristika a aktuální úprava trestného činu dle §347a.....	16
2.1. První základní skutková podstat.....	18
2.1.1. Chráněné řízení.....	18
2.1.2. Pro účely zahájení řízení a v řízení	19
2.1.3. Podstatný význam pro rozhodnutí	20
2.1.4. Předložení	20
2.1.5. Padělání či pozměnování listinného či věcného důkazního prostředku.	21
2.2. Druhá základní skutková podstata	21
2.3. Kvalifikované skutkové podstaty.....	24
2.4. Souběh.....	26
3. Systémové souvislosti a aplikační problémy	29
3.1. Účinná lítost.....	29
3.2. Vzetí do vazby	30
3.3. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu	31
3.4. Dočasné odložení trestního řízení	31
3.5. Aplikační problémy	31
3.5.1. Maření spravedlnosti při obhajobě v trestní řízení.....	31
3.5.2. Úmysl nepřímý vs nedbalost nevědomá.....	34
3.5.3. Trestný čin dle § 347a a výkon advokacie.....	35
4. Zahraniční komparace ustanovení	38
4.1. Slovenská úprava.....	38
4.2. Německá úprava	41
5. Příklady z praxe a statistické údaje	43
5.1. Příklad č. 1	43
5.2. Příklad č. 2	44
5.3. Příklad č. 3	45
5.4. Příklad č. 4	48
5.5. Statistické údaje	50
Závěr	52

Úvod

Novela zákona č. 455/2016 Sb., tzv. protiteroristická novela zavedla mimo jiné i trestný čin maření spravedlnosti. Ačkoli účinnosti nabyl tento trestný čin teprve 1. února 2019, veliké pozdvižení vzbudil již na samotném počátku jednání, a to jak u advokátů či soudců, tak i u odborné veřejnosti. Názory na návrh byly opravdu rozmanité a velmi se lišily.

Spravedlnost je mi blízká již od školního věku. Lidé v mé okolí mě považují za tzv. „ochranářku práv“. Od malá slýchám větu: „Ať uděláš, co uděláš, vždy řekni pravdu a buď připravená nést patřičné následky.“ V dnešní době je dle mého názoru trend vychovávat děti stylem, že mohou jít tzv. i přes mravy, jen aby dosáhly svého cíle.

Proto bych touto prací chtěla dokázat, že i přes všechnu kritiku má tento trestný čin své zasloužené místo v českém trestním zákoníku. Předkládat padělaný či pozměněný důkazní prostředek pro účely zahájení řízení či v průběhu řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení je nemorální, navíc lze i tímto jednáním způsobit následky třetí osobě. Při zpracování mé práce jsem využila tyto metody: popisná a porovnávací.

Z hlediska zkoumání tohoto trestného činu jsem rozdělila svoji bakalářskou práci do pěti hlavních kapitol, jež obsahují historický vývoj a legislativní proces, charakteristiku trestného činu maření spravedlnosti, systémové souvislosti, aplikační problémy výše zmíněného trestného činu, zahraniční komparace právní úpravy a statistiky v České republice a případy v praxi.

V první kapitole popisuji historický vývoj a legislativní proces zavedení, důvody přijetí, oponentní důvody neboli kritiku zavedení a na to navazující doporučení České advokátní komory, které je vzhledem k rozmanitosti názorů podstatně významné.

Ve druhé kapitole bych chtěla nastínit charakteristiku trestného činu dle § 347a a jednotlivé skutkové podstaty tohoto trestného činu, včetně zmínění hlavních pojmových znaků.

V třetí kapitole popisují základní aplikační problémy, tedy problémy, které vystávají v běžné praxi při aplikaci tohoto ustanovení. Bez povšimnutí nemůže také zůstat, koho a v jakém řízení toto ustanovení postihuje.

Ve čtvrté kapitole porovnávám naši právní úpravu s právní úpravou na Slovensku a ve Spolkové republice Německo, v čem se liší, nebo naopak v čem se shodují. Tyto země jsem si vybrala, jelikož sousedí s Českou republikou a protože se zákonodárná moc v Česku inspirovala již dříve vydanými právními úpravami maření spravedlnosti právě u těchto dvou států.

V poslední části bych chtěla uvést statistky spojené s tímto činem od doby zavedení a dle mého názoru nejzajímavější příklady z praxe. Uvádím čtyři příklady řízení.

1. Historický vývoj a legislativní proces

Na trestném činu maření spravedlnosti byly zahájeny legislativní práce již na konci roku 2015, kdy byl na základě podnětu státního zastupitelství poukazujícího na časté uplácení svědků rozeslán do připomínkového řízení návrh na přijetí zákona, jehož verze obsahovala i samostatný trestný čin svádění k maření spravedlnosti. Tento návrh byl později přijatý jako novela č. 455/2016 Sb. (tzv. protiteroristická novela). V jeho druhé verzi byly skutkové podstaty „rozpuštěny“ do stávajících § 345–347 TZ. Z tohoto názvu je patrné, že předkladatelovým záměrem nebylo kriminalizovat padělání a pozměňování důkazů ani jejich předkládání.¹ Původní text základních skutkových podstat trestného činu svádění k maření spravedlnosti zněl:

„(1) Kdo jiného svádí ke spáchání některého z trestních činů křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347), bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem.

(2) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí prospěch jinému nebo pro jiného za účelem spáchání některého z trestních činů křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347), bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.“²

K tomuto návrhu zákona se Česká advokátní komora vůbec nevyjádřila, avšak článkem Ireny Valové s názvem „ČR zavádí trestný čin hanobení životního stylu třídy i podněcování nenávisti k homo, trans a asexuálům,“ se stal obětí mediální hycitasterie. Na základě událostí, které následovaly po tomto článku, bylo tehdejším vedením Ministerstva spravedlnosti rozhodnuto, že se původní návrh

¹ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

² LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20spravedlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

zákona rozdělí na dva samostatné materiály, přičemž do dalšího legislativního procesu půjde jen část, která se týká protiteroristické materie.

Během roku 2017 došlo k obnovení jednání o trestném činu svádění k maření spravedlnosti, přičemž dle vzoru slovenské úpravy zahrnuje i skutkovou podstatu postihující padělání a pozměňování důkazů a jejich předkládání. To mělo za následek změnu názvu tohoto trestného činu. Obdobné ustanovení se zařadilo i do české právní úpravy na základě důvodové zprávy k nově, odvolávající se na plnění závazků plynoucích z mezinárodních smluv. Požadavky obsažené v těchto mezinárodních smlouvách jsou ale nižší, než byl formulován návrh trestného činu maření spravedlnosti předkladatelem.³

Dne 8. února 2018 vláda předložila návrh zákona Poslanecké sněmovně, stejný den byl poslancům rozeslán jako tisk 79/0. K prvnímu čtení poté došlo 20. března 2018, k druhému 23. května 2018, kdy došlo k podání několika pozměňovacích návrhů, např. od poslankyně Válkové, která v rámci kompromisu a ke zmírnění nově rozšiřované trestní represe přišla s pozměňovacím návrhem na zařazení tohoto skutku do taxativního výčtu trestných činů v § 33 TZ, tedy mezi ty trestné činy, u kterých může být v důsledku účinné lítosti pachatele dojít k zániku trestní odpovědnosti.⁴

Původně navrhované znění trestného činu maření spravedlnosti, které bylo v tisku 79/0 rozeslaném poslancům, mělo tuto podobu:

„(1) Kdo pro účely zahájení řízení před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení anebo v takovém řízení předloží důkazní prostředek, o kterém ví, že je padělaný nebo pozměněný, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, anebo padělá nebo pozmění důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

³ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

⁴ Ibid.

(2) Stejně bude potrestán, kdo jiného svádí ke spáchání trestného činu křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347).

(3) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí prospěch jinému nebo pro jiného za účelem spáchání trestného činu křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347), bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch, b) spáchá-li takový čin jako úřední osoba, c) spáchá-li takový čin v úmyslu vážně jiného poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, nebo d) spáchá-li takový čin na jiném, který vůči němu plnil svoji povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny, b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch. (6) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1, 2 nebo 3 škodu velkého rozsahu, nebo b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“.⁵

Třetí čtení přišlo na řadu dne 13. června 2018 a trvalo až do září, kdy došlo dne 19. září 2018 k jeho schválení Poslaneckou sněmovnou.⁶ Poté následovalo dne 15. listopadu 2018 schválení senátem.⁷

⁵ Sněmovní tisk 79/0, část č. 1/6: Novela z. – trestní zákoník – EU. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=79&CT1=0>

⁶ GŘIVNA, Tomáš a Hana ŠIMÁNOVÁ a kol. Trestní právo a právní stát, s. 270.

⁷ LEVÁ, Karolína. *Trestní čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20mareni%20spravedlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

Trestný čin – maření spravedlnosti byl do právního řádu České republiky zaveden dne 5. 12. 2018 podpisem prezidenta republiky novely zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších přepisů.⁸

Dne 1. února 2019 nabyla účinnosti novela trestního zákoníku provedená zákonem č. 287/2018 Sb., která zakotvuje i tento nový trestný čin dle § 347a maření spravedlnosti.⁹

1.1. Důvody pro přijetí zákona

Hlavním uváděným důvodem pro přijetí tohoto zákona je, že zavedení žádají mezinárodní závazky České republiky. Důvodová zpráva uvádí konkrétně Úmluvu Organizace spojených národů proti národnímu organizovanému zločinu¹⁰ (vyhlášenou ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 75/2013 Sb. m. s.). Úmluva byla přijata 15. listopadu 2000 rezolucí č. 55/25 Valného shromáždění Organizace spojených národů v New Yorku, Česká republika se k ní pak připojila svým podpisem v prosinci téhož roku na konferenci v italském Palermu, následně pak vstoupila v platnost dne 24. října 2013.¹¹

Dále uvádí Úmluvu Organizace spojených národů proti korupci (vyhlášenou ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 105/2013 Sb. m. s.), konkrétně článek 25¹², jenž požaduje kriminalizaci úmyslného využití fyzické síly, vyhrožování nebo zastrašování nebo slibu, nabídky či poskytnutí neoprávněné výhody s cílem navádět k falešnému svědectví nebo narušit podávání svědectví nebo předkládání

⁸ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁹ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

¹⁰ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21].

¹¹ Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (UNTOC). Justice.cz: Katalog životních situací [online]. 2019 [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/organizace-spojenych-narodu?clanek=umluva-osn-protinadnarodnimu-organizovanemu-zlocinu-untoc>

¹² LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z:

https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20sprave

dlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

důkazů v průběhu řízení před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení.¹³

Dále také uvádí článek 70 odst. 1 písm. b) tzv. Římský statut Mezinárodního trestního soudu (vyhlášený ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 84/2009 Sb. m. s.). Zde je stanovený postih i vědomého předkládání nepravdivých či padělaných důkazních prostředků v řízení před Mezinárodním trestním soudem, vykazuje tedy znaky základní skutkové podstaty v ustanovení § 347a odst. 1. Ačkoliv požadavek mezinárodního práva vyžaduje postih jen v řízeních před Mezinárodním trestním soudem, přijatá česká úprava jde opět nad rámec požadovaného. V České republice platí princip, že se vnitrostátním orgánům vždy poskytuje vyšší míra ochrany než cizím státům a mezinárodním organizacím nebo soudům.¹⁴

1.2. Oponentní důvody

Tento návrh způsobil kritické reakce ze strany odborné veřejnosti, zejména ze strany advokátů. Výtky odkazovaly na zbytečnost tohoto ustanovení a také vyjadřovaly obavy některých advokátů, týkající se zásahu do jejich nezávislé činnosti. V tomto ohledu za nimi stojí i Česká advokátní komora. Trestně procesní odpovědnost může postihovat i advokáty, ti ale nemají povinnost bez souhlasu klienta prověřovat úplnost nebo pravdivost informací. Obecně vzato ani nelze vyžadovat od advokátů, aby jim poskytnuté informace ověřovali na 100 %.¹⁵ Jedním z hlavních oponentních důvodů pro implementaci tohoto ustanovení byl proto argument, že právní úprava je namířená vůči advokátům, orgánům činným v trestním řízení nebo právním či civilním soudům. K naplnění jednání skutkové podstaty § 347a odst. 1 musí být naplněna vědomostní složka. Jestli jednání nebylo vědomé, nenaplňuje znaky uvedené skutkové podstaty. Jestliže klient využije nevědomosti svého advokáta k předložení padělaného či pozměněného

¹³ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹⁴ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

¹⁵ Trestný čin maření spravedlnosti. FORENZNÍ VĚDY, PRÁVO, KRIMINALISTIKA [online]. 2019, 4(2/2019), 142–147 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.vsfcs.cz/periodika/forenzni-vedy-2019-2-04.pdf>

¹⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

důkazního prostředku, bude i přesto trestně odpovědný klient. Jedná se o případ nepřímého pachatelství, ten se vyznačuje použitím jiné osoby k naplnění trestného činu, která nejednala zaviněně, tudíž není trestně odpovědná. Cílem přijaté úpravy nebylo udělit orgánům činným v trestním řízení kladivo na obhájce, ale zamezit, či alespoň eliminovat toto neetické jednání.¹⁶

Za pozitivní oborná veřejnost považuje okamžik, kdy se ze skutkové podstaty vyloučili pojem „svádění,“ tedy možnost trestně postihovat pouhé „svádění“ ke spáchání trestních činů § 345 TrZ křivé obvinění, § 346 křivé výpovědi a § 347 křivého tlumočení. Za další takový okamžik považuje zavedení účinné lítosti, tu podrobněji upravuje¹⁷ § 33 TrZ, tedy trestní odpovědnost pachatele zaniká, jestliže škodlivému následku trestného činu zamezil nebo jej napravil nebo učinil o trestném činu oznamení v době, kdy škodlivému následku trestného činu mohlo být ještě zabráněno.¹⁸

Za nikoliv dobré odborná veřejnost považuje skutečnost, že tento trestný čin nadále zůstává ve skupině trestních činu s horní hranicí sazby 10 let, pokud je naplněna kvalifikovaná skutková podstata § 347a odst. 5 TrZ. Trestné činy s horní hranicí trestní sazby minimálně 10 let se označují jako zvlášť závažné zločiny, u nichž je možné za určitých zákonem stanovených podmínek použít přísnější trestníprávní úpravu, např. v ukládání trestů nebo splnění podmínek pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Dále nesouhlasí s tím, že na tento trestný čin se vztahuje možnost nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, jehož oprávněnost není podrobně odůvodněna ani v důvodové zprávě.¹⁹

¹⁶ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

¹⁷ Trestný čin maření spravedlnosti. *FORENZNÍ VĚDY, PRÁVO, KRIMINALISTIKA* [online]. 2019, 4(2/2019), 142–147 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.vsfs.cz/periodika/forenzni-vedy-2019-2-04.pdf>

¹⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

¹⁹ Trestný čin maření spravedlnosti. *FORENZNÍ VĚDY, PRÁVO, KRIMINALISTIKA* [online]. 2019, 4(2/2019), 142–147 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.vsfs.cz/periodika/forenzni-vedy-2019-2-04.pdf>

Rovněž hojně zmiňovaným oponentním důvodem bylo zpomalení jednání před soudy, tedy že trestný čin maření spravedlnosti je²⁰ „něčím, na čem se může mnoho civilních i trestních řízení zadrhnout na velmi dlouhou dobu“²¹. Dle tohoto argumentu má docházet k přerušování soudních řízení, v nichž byl padělaný či pozměněný důkazní prostředek předložen, než nastane okamžik pravomocného rozhodnutí v případě maření spravedlnosti.²²

1.3. Doporučení ČAK

„Nadále platí, že vztah mezi advokátem a jeho klientem je založen na jejich vzájemné důvěře, jedním z projevů této důvěry je skutečnost, že advokát není oprávněn si informace, které má od klienta, ověřovat (viz čl. 6 odst. 3 etického kodexu). Tato důvěra by neměla být narušována. Při vědomí rizika postavení advokáta v takové situaci je představenstvo České advokátní komory toho názoru, že advokát musí zohlednit následující skutečnosti:

- a) *Advokát není oprávněn ověřovat si pravost nebo pravdivost důkazu, který má jménem klienta předložit v řízení, bez souhlasu tohoto klienta.*
- b) *Je na místě, aby advokát klienta před předložením listin v konkrétním řízení o následcích předložení padělaného nebo pozměněného důkazu poučil.*
- c) *Nejvhodnější se jeví uvést poučení o následcích předkládání padělaných nebo pozměněných důkazů v řízení přímo ve smlouvě o poskytování právní služby. V této souvislosti pak bude na úvaze advokáta, zdali si v rámci daného poučení vyžádá písemné prohlášení klienta o tom, že konkrétní listinný důkazní prostředek či konkrétní listinné důkazní prostředky, jež mají či mohou mít podstatný význam pro rozhodnutí a které klient advokátovi předává, nejsou padělané nebo pozměněné. (Pozn. – odepření klienta vystavit takové prohlášení může být*

²⁰ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

²¹ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. s. 3. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

²² Ibid.

důvodem pro vypovězení smlouvy o poskytování právní služby dle ust. § 20 odst. 2 zákona o advokaci.)

Česká advokátní komora v žádném případě neschvaluje předkládání padělaných či pozměňovaných důkazních prostředků, ať již v jakékoliv konkrétní podobě, za jakýchkoliv okolností a z jakýchkoli důvodů. Pokud by na takové činnosti měl participovat advokát, jednal by tím v naprostém rozporu s ustanovením § 17 zákona o advokaci, čl. 17 odst. 2 a čl. 4 odst. 3 etického kodexu.

Jak již bylo zmíněno, advokát není oprávněn prověřovat pravdivost tvrzení, které mu sdělil klient, což se týká i pravdivosti klientem předložených dokumentů.

Vycházeje z uvedeného není třeba řešit situaci, kdy advokát vědomě předkládá padělané či pozměňované důkazní prostředky, neboť, jak výše uvedeno, to je zřejmým deliktem, minimálně v rovině kárné odpovědnosti advokáta. Jinou věcí je, že může za konkrétních okolností jít i o naplnění skutkové podstaty trestného činu dle § 347a trestního zákoníku, což ale nemusí být jedinou skutkovou podstatou trestného činu, která je úmyslným předložením padělaných či pozměňovaných důkazních prostředků naplněna. Jako problém se ale jeví situace, kdy advokát jedná bona fide a předkládá padělané či pozměňované důkazní prostředky, aniž by si jejich vad byl vědom. S čímž souvisí otázka, jak se má advokát takové situaci vyhnout, nebo jak má vyloučit či minimalizovat možné riziko, že bude vůči němu vyvozována právní odpovědnost za předložení takových důkazních prostředků.

Prvým preventivním krokem, který lze v této souvislosti učinit, a který také Česká advokátní komora doporučuje, je úprava smlouvy o poskytování právních služeb, v níž bude klient upozorněn na ustanovení § 347a trestního zákoníku, nejlépe doslovou citací. Dále pak upozornění tamtéž, že předložení padělaných či pozměněných důkazních prostředků může být spojeno s rizikem trestního stíhání. V této souvislosti lze zřejmě do smlouvy dát i závazek klienta upozornit advokáta na možné námitky týkající se pravosti či nepozměněnosti důkazních prostředků, které by chtěl prostřednictvím advokáta užít.

Výše uvedené preventivní řešení pochopitelně neposkytuje advokátovi absolutní ochranu, přičemž další postup bude vždy záviset na posouzení konkrétních okolností případu ze strany advokáta. Především musí advokát hodnotit, zda důkazní prostředek má podstatný význam pro rozhodnutí. Pokud se jedná o takový případ a pokud advokát má, s ohledem na okolnosti případu, důvodné podezření, že klientem předložený důkazní prostředek je padělaný nebo pozměněný, pak by měl své pochybnosti sdělit klientovi, s upozorněním na možné následky, které by vyplynuly z toho, pokud by byl předložen věcný nebo listinný důkaz, který má podstatný význam pro rozhodnutí a je padělaný nebo pozměněný. Přitom je třeba toto upozornění formulovat tak, že nejde o pochybnost vážící se k osobě klienta, ale pochybnost vážící se striktně ke zmíněnému důkaznímu prostředku, přičemž je třeba vycházet z toho, že klient jedná zcela bona fide. Na to advokát nepochybně právo má, stejně jako je jeho právem upozornit například na nedostatky zpochybňující správnost údajů vedených na příslušném listu vlastnictví Katastrálním úřadem, nesprávnosti ve výpisu z obchodního rejstříku, pochybností o správnosti zápisu z valné hromady atd.

Další postup pak již závisí na reakci klienta. Pokud pochybnosti o tom, že zmíněný věcný nebo listinný důkaz je padělaný nebo pozměněný, klient spolehlivě vyvrátí, může advokát 5 předložit příslušný důkaz. Pokud ale důvodné pochybnosti trvají, pak advokát může klienta požádat, aby věcný nebo listinný důkaz předložil osobně.

Advokát ostatně může vždy vyžadovat, aby klient při předložení důkazního prostředku prohlásil, nejlépe písemně, že dle jemu dostupných informací nejde o důkazní prostředek padělaný či pozměněný. V případě, že klient důkazní prostředek předkládá osobně, je vhodné, aby vždy trval na protokolaci tohoto prohlášení.

Vzor možného ujednání v mandátní smlouvě:

(X) Klient byl poučen o důsledcích vyplývajících z § 347a odst. 1 trestního zákoníku, které zní takto: „(1) Kdo pro účely zahájení řízení před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení anebo v takovém řízení předloží věcný nebo listinný důkazní prostředek, který má podstatný význam pro

rozhodnutí, o kterém ví, že je padělaný nebo pozměněný, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, anebo padělá nebo pozmění takový důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“. V této souvislosti byl klient také poučen i o tom, že ve smyslu čl. 6 odst. 3 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), ve znění pozdějších předpisů, není advokát oprávněn bez souhlasu klienta ověřovat pravdivost nebo úplnost skutkových informací poskytnutých klientem. Podpisem na této smlouvě klient mimo jiné stvrzuje i to, že byl poučen o nutnosti sdělit advokátovi jemu známé informace o možnosti, že by vůči předloženým důkazům mohlo být namítnuto, že jsou padělané anebo pozměněné, a pro takový případ s advokátem projednat vhodný postup. Bez tohoto upozornění advokát neodpovídá za věcnou správnost a autentičnost důkazů, které soudu podle pokynu klienta předloží.²³

2. Charakteristika trestného činu maření spravedlnosti

Znění de lege lata

„§ 347a Maření spravedlnosti

(1) *Kdo pro účely zahájení řízení před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení anebo v takovém řízení předloží věcný nebo listinný důkazní prostředek, který má podstatný význam pro rozhodnutí, o kterém ví, že je padělaný nebo pozměněný, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, anebo padělá nebo pozmění takový důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

(2) *Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slibí prospěch jinému nebo pro jiného za účelem spáchání trestného činu křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347), bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.*

²³ Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku [online]. [cit. 2022-03-12] Dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/web-informace-predstavenstva-k-marenii-spravedlnosti.pdf>

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch, b) spáchá-li takový čin jako úřední osoba, c) spáchá-li takový čin v úmyslu vážně jiného poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, nebo d) spáchá-li takový čin na jiném, který vůči němu plnil svoji povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(5) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“.²⁴

Účelem tohoto trestného činu je kriminalizovat předkládání padělaných a pozměněných důkazních prostředků a jejich fabrikování v souvislosti s řízením před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo s trestním řízením, či pro účely zahájení řízení, rovněž i navádění ke křivému obvinění, křivé výpovědi, nepravdivému znaleckému posudku a křivému tlumočení třetí osoby za úplatu, přesněji řečeno za prospěch.²⁵

Tento trestný čin se skládá z pěti skutkových podstat, dvou základních a tří kvalifikovaných. Přitom první tři skutkové podstaty uvedené v odst. 1, 2 a 3 jsou přečiny. Čtvrtá skutková podstata uvedená v odst. 4 je zločin a pátá skutková podstata uvedená v odst. 5 je zvlášť závažným zločinem. Ani k té však není příprava trestná.²⁶

²⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

²⁵ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

²⁶ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

2.1. První základní skutková podstata

První základní skutková podstata trestného činu maření spravedlnosti dle § 347a odst. 1. má dvě modality. První z nich spočívá v předložení padělaného či pozměněného věcného nebo listinného důkazního prostředku v řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo trestním řízení, a to jak v souvislosti s jeho zahájením (důkazy tvořící přílohy žaloby v občanském řízení sporném) či v jeho průběhu (kterýkoliv důkazní prostředek).²⁷ Jednoduše se týká předložení dokumentů, které byly zfalšovány s cílem být použity jako pravé, např. listiny, fotografie, pozměněné faktury, smlouvy, padělané vidimace, legalizace, které účastník řízení (žalobce, žalovaný, obžalovaný) předloží před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení.²⁸

Druhou modalitou je přímo čin spočívající v padělání či pozměnění důkazního prostředku. Obě modality mají společný zájem, a to užít důkazní prostředek, který musí mít podstatný význam pro rozhodnutí, jako pravý.²⁹ Za tento protiprávní akt uvedený v odst. 1 hrozí trest odnětí svobody až na dva roky, přičemž promlčecí doba ve spojení s tímto aktem činí tři roky.³⁰

Pojem „důkazní prostředek“ je z terminologického hlediska nepřesný, jelikož teorie trestního procesu ho považuje v první řadě za procesní postup, jímž se získává důkaz z pramene. Zmíněný pojem však není dosud závazně kodifikován v uvedeném významu, proto se z terminologického hlediska využívá pojem de lege lata, vyskytující se v § 347a „padělání a pozměnění důkazního prostředku“.

2.1.1. Chráněné řízení

Prvním pojmovým znakem je chráněné řízení. Jak už jsem zmínila výše, první modalita první základní skutkové podstaty poskytuje ochranu, proto tedy chráněné řízení, jen řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem a trestním řízením. Řízení před takovým orgánem je poté procesní postup, jímž orgán

²⁷ Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

²⁸ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

²⁹ Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

³⁰ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21].

realizuje svoji rozhodovací činnost, vedený podle příslušné mezinárodněprávní procesní úpravy.

2.1.2. Pro účely zahájení řízení a v řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo trestním řízení

Rozlišujeme předložení padělaného či pozměněného důkazní prostředku pro účely zahájení řízení a v samotném řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo trestním řízení.

Předložení padělaného či pozměněného důkazního prostředku po účely zahájení řízení. Pomezí objektivní a subjektivní stránky můžeme definovat právě tímto znakem, přestože jej lze zařadit do objektivní stránky. Platí zde nutnost shody s identickým specifickým úmyslem pachatele. Ten totiž musí pro účely zahájení řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení padělaný či pozměněný důkazní prostředek vědomě předložit. Jde tedy o okamžik samotného počátku řízení. Tento znak vyžaduje předložení padělaného či pozměněného důkazního prostředku pro účely zahájení, nikoliv při zahájení. Trestné tedy není pak jen předložení padělaného či pozměněného chráněného důkazního prostředku za okolnosti, s nimiž se pojí zahájení řízení (např. přiložení k iniciočnímu procesnímu úkonu), ale i za okolnosti, které již jen ze své podstaty vzbuzují povinnost příslušného orgánu učinit procesní úkony, které mají jako cíl zjistit skutečnost, zda nejsou splněny podmínky pro zahájení řízení ex offo, jakož i za okolnosti, zahajující zvláštní postupy předcházející vlastnímu řízení, které poté následuje, např. podání padělaného či pozměněného důkazního prostředku v rámci podání trestního oznámení, v očekávání zahájení trestního řízení proti jiné osobě.

Dále trestní zákoník zahrnuje předložení padělaného či pozměněného důkazního prostředku v chráněném řízení, tzn. pokud pachatel předloží padělaný či pozměněný chráněný důkazní prostředek kdykoliv od okamžiku zahájení řízení

před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení do okamžiku skončení.³¹

2.1.3. Podstatný význam pro rozhodnutí

Dalším pojmovým znakem je podstatný význam pro rozhodnutí, který musí mít každý zfalšovaný důkazní prostředek. Je tedy důležité, co přesně je míněno pojmem rozhodnutí a dále zda se musí jednat o meritorní rozhodnutí, či nikoli. Podle dedukce dále pokračujeme k otázce, jaké rozhodnutí bude mít zmiňovaný „podstatný význam“ a z jakého hlediska bude hodnocen, tedy zda padělaný či pozměněný chráněný důkazní prostředek má, nebo nemá pro rozhodnutí podstatný význam.³²

2.1.4. Předložení

Dostáváme se k samotnému předložení. Listinným a věcným důkazním prostředkem je pro účely § 347a odst. 1. nosič, který má podobu dokumentu a obsahuje záznam komunikačního aktu, který je stálý a dekódovatelný, písemný jazykový projev nebo i jiný grafický projev (graf, emotikon, tabulka), příp. jejich kombinace.

Padělaný nosič důkazu je takový důkazní prostředek, který objektivně neexistoval. Byl vytvořen, aby nesl informace o skutečnostech relevantních pro rozhodnutí, ale ve skutečnosti žádné nenese.

Pozměněný nosič důkazů je takový chráněný důkazní prostředek, který sice objektivně existuje, tedy byl právem vydán, vyhotoven atd., nese i informace o skutečnosti relevantní pro rozhodnutí, avšak do jeho integrity bylo zasaženo, byly narušeny relevantní informace, tím pádem byla narušena jeho autenticita.

³¹ Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

³² LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20sprave%20dlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

K jejímu narušení může dojít např. odstraněním něčeho původního či přidáním něčeho, co důkaz původně neobsahoval.

Pro první modalitu první základní skutkové podstaty není důležité, kdo chráněný důkazní prostředek padělal či pozměnil. Pokud pachatelem padělaní či pozměnění byl pachatel, který i takový důkazní prostředek předložil, naplní svým jednáním současně obě varianty základní skutkové podstaty uvedené v § 347a odst. 1.

Předložením se rozumí způsob, kterým se chráněný padělaný či důkazní prostředek dostává do okruhu orgánu, před nímž se řízení vede nebo má být zahájeno. Předložení se tedy musí týkat buď konkrétního, již existujícího řízení, nebo konkrétního chráněného řízení, jehož zahájení závisí na jednání pachatele.³³

2.1.5. Padělání či pozměnění listinného či věcného důkazního prostředku

V samotném padělání či pozměnění chráněného důkazního prostředku spočívá druhá modalita první základní skutkové podstaty. Za jakých okolností má být zfalšovaný důkazní prostředek pachatelem použit jako pravý není podstatné. Není tedy podmínkou, aby byl důkazní prostředek použit v řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení, trestné bude i to, pokud bude použit např. ve správném či daňovém řízení.³⁴

2.2. Druhá skutková podstata

Druhá základní podstata trestného činu maření spravedlnosti je uvedena v § 347a odst. 2. Má zvláštní formu účastenství, jelikož představuje samostatnou kriminalizaci návodu či organizátorství k trestným činům § 345–347.³⁷

³³ Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

³⁴ Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

³⁷ Ibid.

Trestného činu křivého obvinění dle § 345 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“), se dopustí osoba, která jiného obviní z trestného činu.

Trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku dle ustanovení § 346 trestního zákoníku, se dopustí osoba, která spáchá jednu z uvedených podstat v odst. 1 a 2. První skutkové podstaty se dopustí osoba, která jako znalec podá nepravdivý, hrubě zkreslený nebo neúplný znalecký posudek. Druhé skutková podstaty uvedené v odst. 2. se dopustí osoba, která je svědkem či znalcem a jež uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí nebo zjištění vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny, nebo takovou okolnost zamítlí.

Trestného činu křivého tlumočení se dle ustanovení § 347 trestního zákoníku dopustí tlumočník, který nesprávně, hrubě zkresleně nebo neúplně tlumočí nebo písemně překládá skutečnosti nebo okolnosti, které mají podstatný význam pro rozhodnutí.

Objektivní stránka druhé základní skutkové podstaty spočívá zejména v podplacení jiné osoby (tedy poskytnutí, nabídnutí nebo přislíbení prospěchu) k tomu, aby spáchala jeden z výše uvedených kriminalizovaných činů.

Tato struktura je poněkud zvláštní, jelikož obsahuje postih jednak samotného účastenství k jiným trestným činům, jednak je toto účastenství za určitých podmínek postihováno i jako trestný čin podplácení dle § 332 -

„působení na soudního znalce ve vztahu k trestnému činu podle § 346 či na soudního tlumočníka ve vztahu k trestnému činu podle § 347 za podmínek § 347a odst. 2), v jiných nikoli (podplacení svědka za účelem spáchání křivé výpovědi nelze kvalifikovat jako trestný čin podplácení podle § 332“³⁸.

V této druhé základní skutkové podstatě má však samostatně kriminalizované účastenství faktickou povahu samostatného trestného činu, ten tedy pokus trestného činu zahrnuje.³⁹ Např. pachatel pošle obálku s penězi pro určitou osobu

³⁸ Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

³⁹ Ibid.

přes kurýra s žádostí, aby osoba v soudním jednání vypovídala ve prospěch pachatele, kurýr však obálku nedoručí včas, obecně tedy lze připustit pokus i ve vztahu k § 347a odst. 2.⁴⁰

Za spáchání tohoto trestného činu hrozí trest odňtí svobody až na tři roky. Zároveň je tento trestný čin možné spáchat i prostřednictvím jiné osoby. Trestní odpovědnost mají i znalci, svědci nebo tlumočníci, kteří naplnili znaky uvedené ve skutkové podstatě. Je třeba se obecně vyhnout všem způsobům slibování, nabízení či poskytování prospěchu. Promlčecí doba zde končí po uplynutí pěti let.⁴¹

Za dokonaný čin se považuje i pouhé nabídnutí, přislíbení nebo poskytnutí prospěchu.⁴²

Charakteristika trestného činu maření spravedlnosti spočívá ve specifickém úmyslu, tzn. vůli přivodit určitý následek, naplňující účel nebo finální stav pachatelovy činnosti.⁴³ Dle nynějšího souhrnu judikátů postačí i úmysl nepřímý,⁴⁴ tzn. když pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zákonem chráněný zájem, a pro případ, že jej spáchá, s tím byl srozuměn.⁴⁵ V souvislosti s trestným činem maření spravedlnosti se jedná o situaci, kdy pachatel padélá či pozmění chráněný důkazní prostředek v přímém úmyslu, avšak postačí i pouhé srozumění s tím, že jej bude použito jako pravého důkazního prostředku.⁴⁶ Nejpozději okamžikem předložení zfalšovaného prostředku soudu, mezinárodnímu soudnímu orgánu nebo v trestním řízení, musí být o tom pachatel uvědomen. Jestliže osoba nebyla uvědomena do doby předložení zfalšovaného

⁴⁰ ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021.

⁴¹ LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20sprave%20dlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

⁴² MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

⁴³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 210, 211. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁴⁴ PROVAZNÍK, Jan. *Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku*. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21].

⁴⁵ § 15 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ PROVAZNÍK, Jan. *Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku*. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

prostředku, tudíž nevěděla o jeho existenci, je u ní trestní odpovědnost za tento trestný čin vyloučena.⁴⁷

2.3. Kvalifikované skutkové podstaty

V odst. 3, 4 a 5 jsou uvedeny kvalifikované skutkové podstaty, které vymezují okolnosti trestného činu, při jejichž naplnění bude užito stanovení trestu přísnějšího, než ukládá základní skutková podstata v odst. 1 a 2. Bude použit přísnější trest, jelikož došlo k naplnění vyšší míry společenské škodlivosti, tedy k naplnění okolností, které podmiňují použití vyšší trestní sazby.⁵¹

Odnětím svobody na 1 rok až 5 let bude potrestán pachatel, jestliže spáchal čin uvedený v odst. 1 nebo 2 v úmyslu získat pro sebe nebo jiného prospěch, jestliže spáchal takový čin jako úřední osoba, pokud spáchal takový čin v úmyslu vážně někoho poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu vážnou újmu, nebo spáchal takový čin na jiném, který vůči němu plnil svoji povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.⁵² Toto ustanovení je uvedeno v odst. 3 a vztahuje se na něj promlčecí doba 10 let.⁵³

Ještě o něco přísněji bude potrestán pachatel, který spáchal čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, způsobil-li takovým činem značnou škodu nebo získal-li takovým činem pro sebe nebo jiného značný prospěch.⁵⁴ Značným prospěchem/škodou je prospěch/škoda, která dosáhla částky ve výši

⁴⁷ Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Česká advokátní komora [online]. 2019 [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/web-informace-predstavenstva-k-marenii-spravedlnosti.pdf>

⁵¹ LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20spravedlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

⁵² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

⁵³ LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20spravedlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

⁵⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

nejméně 1 000 000 Kč.⁵⁵ Stejně jako u předchozí kvalifikované podstaty činí i u téhle promlčecí doba 10 let od ukončení škodlivého jednání.⁵⁶

Nejpřísněji bude potrestán pachatel, který způsobil činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu nebo získal-li takovým činem pro sebe nebo jiného prospěch velkého rozsahu.⁵⁷ Škoda či prospěch velkého rozsahu jsou definovány jako škoda či prospěch, které dosáhly částky ve výši nejméně 10 000 000 Kč.⁵⁸ Pachateli hrozí trest odnětí svobody na 3 roky až 10 let,⁵⁹ přičemž promlčecí doba činí 15 let.⁶⁰

Zákonem chráněným zájmem, tedy objektem trestného činu maření spravedlnosti je „zájem společnosti na řádném zjištění skutkového stavu v soudním řízení, v řízení před mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení, resp. i před dalšími orgány veřejné moci“⁶¹, rovněž veřejný zájem na poctivém průběhu trestní spravedlnosti a soudnictví obecně v prvé základní skutkové podstatě.

Objekt chráněný ve druhé základní skutkové podstatě je shodný s objekty jednotlivých trestních činů, na které druhá základní skutková podstata odkazuje (§ 345 odst. 1 a 2, § 346 odst. 2, § 347 odst. 1 a 2). Když tyto objekty popíšeme ve zjednodušené verzi, dají se označit jako veřejný zájem na tom, aby se

⁵⁵ Zvýšení hranice výše škody pro trestní stíhání. Od 1. října 2020 je zvýšen limit pro trestní stíhání za krádež. [Http://www.akmasopust.cz/cs/](http://www.akmasopust.cz/cs/) [online]. Olomouc, 2020 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <http://www.akmasopust.cz/zvyseni-hranice-vyse-skody-pro-trestni-stihani>

⁵⁶ LEVÁ, Karolína. *Trestní čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20sprave dlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

⁵⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

⁵⁸ Zvýšení hranice výše škody pro trestní stíhání. Od 1. října 2020 je zvýšen limit pro trestní stíhání za krádež. [Http://www.akmasopust.cz/cs/](http://www.akmasopust.cz/cs/) [online]. Olomouc, 2020 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <http://www.akmasopust.cz/zvyseni-hranice-vyse-skody-pro-trestni-stihani>

⁵⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů. 8. 1. 2009. ISBN 978-80-7488-376-7.

⁶⁰ LEVÁ, Karolína. *Trestní čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20marenii%20sprave dlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

⁶¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 7.* Praha: Leges, 2019, s. 873. ISBN: 978-80-7502-380-3.

všeobecně vyvarovalo vystavení krajně neetickému ovlivňování oznamovatelů, tj. tlumočníků, znalců a převážně svědků.⁶²

Pachatelem trestného činu (subjektem) může být jakákoli trestně odpovědná osoba, jakožto i právnická osoba (§ 7 TOPO ve znění od 1. 12. 2016), a to u obou základních skutkových podstat. Procesní postavení osoby v řízení neovlivňuje trestní odpovědnost, tedy není vyžadováno. Způsobilost mít subjektivní práva a povinnosti, neboli právní subjektivitu, může mít i třetí osoba bez potřeby zájmu na průběhu nebo výsledku na řízení, tím pádem se může trestného činu dopustit jak podezřelý, obviněný, obžalovaný, tak i odsouzený či orgány činné v trestním řízení, ale také i advokáti a daňoví poradci.

Soudy je myšlena celá soustava obecných soudů, zahrnující Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy a Ústavní soud.

Mezinárodním soudním orgánem se rozumí Mezinárodní trestní soud, Evropský soud pro lidská práva, Mezinárodní soudní dvůr v Haagu, Soudní dvůr Evropské unie, Mezinárodní trestní tribunál pro Rwandu, aj. Pro účely řízení před soudem nebo mezinárodním soudním orgánem je pak jakékoli řízení před některým z těchto orgánů. Jako poslední zbývá trestní řízení, a to přípravné řízení, řízení před soudem a vykonávací řízení.⁶³

2.4. Souběh

„Souběh trestních činů označuje v trestním právu případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více trestních činů dříve, než byl za některý z nich vyhlášen soudem prvního stupně odsuzující rozsudek nebo obviněnému doručen trestní příkaz. Z definice souběhu vyplývá, že hranicí oddělující sbíhající se trestné činy je okamžik vyhlášení odsuzujícího rozsudku, který musí v nějakém okamžiku

⁶² MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

⁶³ MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

nabýt právní moci. Pokud by rozsudek později právní moci nenabyl, nelze k němu přihlížet. Souběh je možný jen mezi trestními činy.⁷⁷

Tento trestní čin je vůči trestnému činu nadřžování v poměru *speciality*, vycházející nejen z hypotézy, že trestní čin maření spravedlnosti lze spáchat hlubší škálou jednání, ale např. i z hypotézy, že nadřžování je zvláštní formou účastenství. Trestní čin maření spravedlnosti však může spáchat pachatel i sám. Z toho je vidět, že se jedná o trestní čin speciální bez nutné návaznosti na trestní čin jiného. Společenskou škodlivost naplní pachatel i pouhým jednáním uvedeným ve skutkové podstatě tohoto trestného činu.

Souběh se připouští s většinou verbálních trestních činů, kam spadá např. *pomluva*⁷⁸ („*zfašovaná listina, která je provedena přečtením při hlavním líčení, jehož se účastní i veřejnost, obsahuje nepravdivé údaje způsobilé značnou měrou ohrozit vážnost určité osoby ve společnosti!*“)⁷⁹ křivé obvinění⁸⁰ („*strana řízení předloží důkaz, který je nejen zfašovaný, ale současně jeho obsah nepravdivě označuje určitou osobu jako pachatele trestného činu*“)⁸¹ nebo např. hanobení národa, etnické rasy nebo jiné skupiny osob⁸² („*žalobce předloží na mediálně ostře sledovaném jednání zfašovaný dokument, mající prokazovat podřadnost určité skupiny lidí, kterou vydává za historický či vědecký unikát*“)⁸³. Dále tam spadá podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv

⁷⁷ Souběh trestních činů. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soub%C4%9Bh_trestn%C3%BDch_%C4%8Din%C5%AF

⁷⁸ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁷⁹ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 5. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸⁰ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 5. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸¹ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 5. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸² PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸³ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 5. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

a svobod⁸⁴ („žalobce předloží historický podvrh, podle nějž určitá významná historická osobnost vyzývala k vyhlazení určité skupiny osob v úmyslu nejen vyhrát spor o zásah do práv na ochranu osobnosti, ale navíc i zburcovat širší veřejnost k násilí vůči této skupině osob“)⁸⁵ nebo také šíření poplašné zprávy⁸⁶ („pachatel předloží při mediálně ostře sledovaném hlavním líčením zfalšovaný důkaz, že se blíží hrozivá povodeň, aby od sebe odvrátil podezření ze spáchání pojistného podvodu“)⁸⁷.

Stejně tomu je i u trestních činů zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění, padělání a pozměnění veřejné listiny, padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy nebo lékařského posudku či nálezu, padělání a pozměnění známek, zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití, vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy nebo padělání a pozměnění platebního prostředku atd.

U trestních činů úvěrových, pojistných či dotačních podvodů, krácení daní a poškozování finančních zájmů Evropské unie bude souběh vyloučen ve variantách, spočívajících v předložení nepravdivých, neúplných nebo hrubě zkreslených údajů v konkrétních dokumentech. Výše zmíněných trestních činů se totiž nelze dopustit bez vzniku zfalšovaného důkazního prostředku, kterého následně může být užito v soudním či trestním řízení. Skutečně tedy tento trestní čin konzumují.

Stejně lze postupovat při souběhu s trestním činem neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací dle § 230 odst. 2 písm. c) a d) TrZ. I zde platí, že zfalšovaný důkazní prostředek je již obsahem trestného činu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací, pachateli

⁸⁴ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸⁵ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 5. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸⁶ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁸⁷ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 5. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

tedy nelze ještě k tomu přičítat jednání, spočívající ve zfalšování dokumentu a jeho následném užití jako pravého v případném následujícím trestním řízení.⁸⁸

3. Systémové souvislosti a aplikační problémy

3.1. Účinná lítost

Dle § 33 TrZ se účinná lítost připouští. Ve vztahu k druhé modalitě první základní skutkové podstaty a ve vztahu k druhé základní skutkové podstatě nečiní problémy posuzování splnění podmínek, obzvlášť podmínky dobrovolnosti. Těžší už to ale bude ve vztahu k první modalitě první základní skutkové podstaty. Ačkoli ani v tomto odstavci 1 nejde vyloučit účinnou lítost, na pováženou bude spíše výjimečně. Časový prostor k vyjádření účinné lítosti se nabízí v časovém prostoru mezi předložením důkazu a jeho provedením. Podmínka dobrovolnosti se však bude dokazovat složitěji v případě, kdy pachatel učinil prohlášení až poté, co byl jím předložený padělaný či pozměněný důkazní prostředek proveden. Jakému důkazu soud uvěřil, či neuvěřil, se strany řízení dozvídají zpravidla až z konečného odůvodnění rozhodnutí, nikoliv během řízení předběžnou zprávou.

Okamžik, kdy lze nejpozději aplikovat účinnou lítost, se nedá spojovat s okamžikem ukončení dokazování, tedy když se soud odebírá k závěrečné poradě. Spojovat se dá s okamžikem, kdy byl předložený důkazní prostředek bezpochybňě vyloučen jako pravý. Určení takového okamžiku není banální. Čím déle bude pachatel čekat, tím spíše může poté očekávat, že jeho jednání v rámci účinné lítosti bude považováno za jednání nenaplňující podmínu dobrovolnosti, bude tedy provedeno ex post.

Stejně tak není jednoznačný ani okamžik aplikace účinné lítosti ve vztahu k druhé základní skutkové podstatě, tedy navádění k trestným činům § 345–347 TrZ, které se rovněžodehrávají v průběhu dokazování. Nelze tedy vzhledem k podmínkám dle § 33 TrZ považovat za nejjazší okamžik aplikace účinné lítosti dokonání trestného činu. Tím, že byl proveden důkaz, představující některý z výše zmíněných trestných činů, nezaniká možnost odstranit škodlivý následek,

⁸⁸ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

stále se ještě pachatel může přiznat. Zde platí stejné pravidlo pro posouzení jako v případě předchozím.

3.2. Vzetí do vazby

U druhé základní skutkové podstaty, tedy § 347a odst. 2 je možné vzít pachatele (obviněného) do vazby, jelikož horní hranice trestní sazby přesahuje dva roky. U první základní skutkové podstaty, tedy § 347a odst. 1, je to již složitější, jelikož horní hranice trestní sazby nepřekračuje dva roky. Nicméně předložení či samotné zfalšování může naplňovat předpoklady aplikace ustanovení § 68 odst. 3 písm. d) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů. To umožňuje vzetí do vazby, i když nebyla splněna podmínka minimálně dvou let horní hranice trestní sazby. Dle doktora Jana Provazníka je ale tento výklad nesprávný.⁸⁹ Chybu spatřuje v tom, že „*dikce § 68 odst. 3 písm. d) TrŘ naznačuje slůvkem „již“ (tedy již v rámci tohoto trestního řízení, respektive po jeho zahájení), že k jednání, které toto ustanovení naplňuje, musí dojít až po spáchání skutku, který je předmětem tohoto trestního řízení. Z toho lze usuzovat, že dojde-li ke spáchání trestného činu dle § 347a odst. 1 v souvislosti s jiným, již probíhajícím trestním řízením pro skutek odehravší se již v minulosti, v tomto jiném řízení to nepochybňě kvalifikovaný důvod vazby dle § 68 odst. 3 písm. d) TrŘ zakládá, a to i tehdy, kdyby toto trestní řízení bylo vedenou pro jiný, dřívější skutek maření spravedlnosti. Tento kvalifikovaný vazební důvod však nelze automaticky považovat za naplněný i v trestním stíhání vedeném pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu dle § 347a odst. TrZ, jestliže po údajném spáchání předmětného skutku obviněný další skutek maření spravedlnosti nespáchal.“.⁹⁰*

⁸⁹. PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁹⁰ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 4. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

3.3. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

Tento čin je rovněž zapsán ve výčtu trestných činů dle § 88 odst. 1 TrŘ, u nichž je možné povolení odposlechu či záznamu telekomunikačního provozu. Avšak týká se jen kvalifikovaných podstat v odst. 4 a 5.⁹¹

3.4. Dočasné odložení trestního stíhání

Na druhou základní skutkovou podstatu (§ 347a odst. 2) se vztahuje možnost využití zvláštního případu dočasného odložení trestního stíhání dle § 159c TrŘ. Jedná se o institut protikorupční povahy. Týká se tzv. spolupráce mezi osobou, která byla požádána o úplatek a nabídku přijala, a příslušnými orgány, jež za ohlášení tohoto jednání a následnou pomoc při odhalování korupčníka poskytnou svedené osobě „bezrestnost,“ neboť naplněním podmínek je její stíhání v zásadě vyloučeno s překážkou věci rozsouzené.

3.5. Aplikační problémy

Není všechno zlato, co se třptytí. I u tohoto trestného činu se vyskytují nedostatky ztěžující aplikační praxi.

3.5.1. Maření spravedlnosti při obhajobě v trestním řízení

Když se zamyslíme nad všemi souvislostmi, pojícími se s tímto trestním činem, může nás napadnout spousta otázek.⁹² Jelikož trestný čin maření spravedlnosti, jak už jsem zmínila, byl zaveden novelou zákona č. 455/2016 Sb., vystává zde otázka, jestli byla jednání uvedená ve skutkových podstatách bezrestná.

Obviněný může žít v nejistotě, že pro účely zahájení řízení či v jeho řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem či v trestním řízení předloží listinný důkazní prostředek, který bude považovat za pravý, přičemž se obává, že osoba, která tento listinný důkazní prostředek sepsala, pravost popře a dojde se k závěru, že rukopis chráněného důkazního prostředku opravdu není její, jelikož jej dala

⁹¹ pozměňovací návrh k vládnímu návrhu, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 79), poslance Chvojky č. 79/0. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=79>

⁹² PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

úmyslně sepsat třetí osobě, aby s tímto mohla dále kalkulovat a případně se odvolávat na její nepravost. Obviněný se v tomto případě nebude moci nijak bránit, orgánům činným v trestním řízení postačí pouze závěr písmoznaleckého posudku.⁹³

Svět jde stále dopředu a s tím přicházejí nejrozmanitější inovace, které – aniž by chtěly, přináší i spoustu nástrah. Jednou z nich jsou technologie. Jedná se o případy, kdy předkladatel předkládá chráněný důkazní prostředek v elektronické formě, ačkoli netuší, zda s jeho obsahem někdo zacházel, přičemž lze předpokládat nárůst těchto případů.

Přiznejme si však, že tyto ošemetné případy nejsou plně srovnatelné se lživou výpovědí obviněného. Nad svou výpovědí má obviněný podstatně vyšší kontrolu než nad ostatními důkazními prostředky.⁹⁴ Nikdo nemůže být nucen obviňovat sám sebe. Obhajoba může být lživá, může obsahovat zkreslené či nepravdivé informace, jež poslouží k prokázání neviny pachatele.⁹⁵ Zásada *nemo tenetur se ipsum accusare* je jednou ze základních právních zásad, která vychází z Listiny základních práv a svobod.⁹⁶ Svou výpověď si může obviněný různě upravovat dle konkrétní situace. Jaké důkazy použije, je už jen na jeho rozhodnutí.⁹⁷

Trestní odpovědnost obviněného se nevylučuje v případě, že během své obhajoby křivě obviní třetí osobu z trestného činu. Tímto jednáním by se dopustil trestného činu křivé výpovědi dle § 345 TrZ. Trestní odpovědnost se nevylučuje také v případě, kdy obviněný někoho pomluví dle § 184 TrZ, tzn. sdělí o někom nepravdivý údaj, který může ohrozit jeho vážnost před druhými osobami. Nutno podotknout, že do této doby byla beztrestná situace, kdy obviněný v rámci

⁹³ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

⁹⁴ Ibid.

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ K pojmovému vymezení principu *nemo tenetur* a jeho uplatnění v trestním i správním řízení srov. PRÁŠKOVÁ, H.: Princip *nemo tenetur* v řízení o správních deliktech. In: VANDUCHOVÁ, M., HOŘÁK, J. a kolektiv autorů. Na křížovatkách práva. Vydání 1. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 351–367.

⁹⁷ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

dokázání své nevinny během obhajoby padělal či pozměnil důkazní prostředek nebo takový důkazní prostředek předložil v řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem či v trestním řízení, aby zfalšovaný důkazní prostředek opřel o svou lživou výpověď. Samotná kriminalizace tohoto jednání totiž oslabuje právo na obhajobu, která v rámci práva na spravedlivý pokus musí být obviněnému poskytnuta.

Zmíněné právo na obhajobu ale není jediným omezením. Pro obviněného existuje mnoho hranic, které nesmí překročit. Určitě by nešlo za spravedlivý proces v souladu s právem považovat např. situace, kdy obviněný podplatí soudce, aby rozhodl v jeho prospěch či vyhrožoval státnímu zástupci a svědkům.

Předkládání zfalšovaných důkazů v trestním řízení přece ale jen poukazuje na jeden z důkazů, že obviněný trestný čin spáchal. V tom případě je dle některých argumentů zbytečné postihovat pachatele dle § 347a, což by pouze brzdilo řízení, když samotné shledání obžalovaného vinným a následné uložení trestu jsou dostatečným trestem.⁹⁸

Důkazy, které se rozhodne nepředložit, jsou však pro orgány činné v trestním řízení získatelné i jiným způsobem, např. odnětím věci či zajištěním věci při domovní prohlídce.

Otázkou však je, zda pro naplnění jednání tohoto trestného činu stačí toto nedobrovolné odebrání nosiče, který obsahuje padělaný či pozměněný důkazní prostředek. Z toho jednání lze i přesto odvodit úmysl nepřímý, jelikož pro případ, že by se situace změnila jiným směrem, měl připravené zfalšované důkazní prostředky a byl ochoten je v tomto případě předložit jako pravé, s čímž je srozuměn.⁹⁹

⁹⁸ ROZEHNAL, Aleš. Maření spravedlnosti. Právní prostor [online]. 17. 1. 2019 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/marenii-spravedlnosti>

⁹⁹ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

3.5.2. Úmysl nepřímý vs. nedbalost nevědomá

Rozsah první základní skutkové podstaty uvedené v § 347a odst. 1 TrZ nepřipouští žádný prostor pro pochybnost. Pro naplnění této skutkové podstaty postačí, aby osoba ve specifickém úmyslu zfalšovala důkazní prostředek s úmyslem, aby byl použit jako pravý.

Co ale bude odlišovat úmysl nepřímý od nedbalosti vědomé? Zde je nutné rozlišovat situace, kdy pachatel zfalšoval důkazní prostředek, aby ho užil jako pravý v každém případě, a situaci, kdy pachatel sice zfalšoval důkazní prostředek, ale hodlá ho použít jako pravý jen v případě, že to nebude dle situace vyhnutelné. V této chvíli lze totiž stále předpokládat, že pachatel doufá v situaci, která mu bude příznivá a on nebude muset zfalšovaný důkazní prostředek použít. V tomto jednání in eventum lze spatřovat nepřímý důvod dle § 16 odst. 1 písm. a) Trz. Možný pachatel v danou chvíli ví, že závěrečné rozhodnutí bude muset teprve učinit, ale v danou chvíli ho ještě neučinil, pouze je smířen s tím, že jednou se možná bude muset vyrovnat s tím, že zfalšovaný důkazní prostředek použije jako pravý.

Stejně tak je možné dovodit nepřímý úmysl v situaci, kdy obviněnému bude odňat či zajištěn při domovní prohlídce zfalšovaný důkazní prostředek. Jelikož obviněný, který si nechává zfalšovaný důkazní prostředek tzv. „v záloze,“ ví, že bude proveden orgány činnými v trestním řízení jako pravý, tedy je smířen s tím, že bude užit jako pravý.

Opět se zde ale dostáváme k zásadě nemo tenetur se ipsum accusare. Kdybychom vypustili specifický úmysl, aby důkaz byl užit jako pravý, tuto zásadu bychom neporušili, jelikož by trestní odpovědnost pachatele nevznikla. Aby k tomuto porušení nedošlo ani tak, nesmí být po obviněném požadováno, aby se plně doznal k tomu, že důkaz je zfalšovaný, nebo aby uváděl jakékoliv další informace spojené s nosičem zfalšovaného důkazního prostředku. To může opět

vést k závěru, že pokud byl obviněný nucen obstarat si zfalšovaný dokument, je jistě vinen.¹⁰⁰

Poté je na soudci, jak jednání obviněného vyhodnotí. Nelze usuzovat vinu či nevinu obviněného pouze ze způsobu jeho obhajoby.¹⁰¹

Od zfalšování důkazního prostředku přímo obviněným se dostáváme k situaci, kdy je důkazní prostředek zfalšován třetí osobou.¹⁰² „*Pokud by totiž tato nejednala s obviněným ve spolupachatelství, pachatel by sám skutkovou podstatu § 347a odst. 1 v druhé modalitě nenaplnil.*“¹⁰³ V tomto případě se totiž nejedná o situaci, kdy obviněný přímo sám důkazní prostředek zfalšoval, ale dal ho zfalšovat. To tvoří podstatně velkou mezeru v zákoně, kdy kvůli analogii v neprospěch pachatele nemůže být vyvozena trestní odpovědnost, jelikož pachatel důkazní prostředek sám nezfalšoval a ani ho nepředložil jako pravý, a tak bude uvažováno jen o návodu třetí osoby.¹⁰⁴

U důkazu, který byl např. zajištěn při domovní prohlídce, bude těžko prokazatelné, zda důkazní prostředek zfalšoval přímo obviněný, nebo třetí osoba.¹⁰⁵ JUDr. Jan Provazník, Ph.D. dodává: „*domnívám se tedy, že by bylo více než vhodné doplnit znění § 347a odst. 1 následovně: ... padělá, pozmění nebo dá padělat nebo pozměnit takový důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý.*“¹⁰⁶

¹⁰⁰ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹⁰¹ MATES, Pavel a František PÚRY. Zákaz nucení k sebeobviňování. Bulletin advokacie [online]. 2019(3), s. 10 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_3_2019_web.pdf

¹⁰² PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹⁰³ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 7. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹⁰⁴ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758. s. 7. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

3.5.3. Trestný čin dle § 347a a výkon advokacie

Obě z již zmíněných základních skutkových podstat mohou být spáchány i jinou osobou, než která v řízení před soudem, mezinárodním soudním orgánem či v trestním řízení vystupuje jako účastník, nebo jako jeho strana. Z toho vyplývá, že se tohoto trestného činu může dopustit např. i státní zástupce v hlavním líčení, právní zástupce účastníka řízení či svědek.

Jedním z hlavních důvodu pro nepřijetí tohoto ustanovení byl právě již zmíněný postih právních zástupců, zejména obhájců v trestním řízení, pokud by naplnili znaky alespoň jedné ze skutkových podstat. Tedy pokud by předložili fabrikovaný důkazní prostředek, jehož vyrobením, zvláště potom naváděním třetí osoby ke spáchání křivé výpovědi, nepravdivému znaleckému posudku či křivému obvinění.¹⁰⁷ Advokáti se přitom tohoto jednání mohou dopustit velmi jednoduše, jsou to zpravidla právě oni, kdo na základě plné moci od klienta předkládají důkazní prostředky v rámci řízení. Mohou se tak stát pachateli tohoto trestného činu bez ohledu na skutečnost, kdo konkrétně daný důkazní prostředek zfalšoval. Předkládání zfalšovaných důkazů je v rozporu s usnesením představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně s článkem 4 odst. 3, který stanoví, že „projevy advokáta v souvislosti s výkonem advokacie jsou věcné, střízlivé, a nikoliv vědomě nepravdivé“ a s článkem 17 odst. 2, že „advokát nesmí v řízení uvádět údaje, ani navrhovat důkazy, o nichž ví, že jsou nepravdivé nebo klamavé, a to ani na příkaz klienta.“¹⁰⁸

Velkým strašákem je zde situace, kdy existuje podezření ze spáchání kvalifikovaných skutkových podstat v odst. 3–5 TrZ, je možno nařídit dle § 88 odst. 1 TrŘ odposlech či záznam telekomunikačního provozu. Přestože jsou hovory mezi obhájcem a obviněným před odposlechy obecně chráněny, je-li podezření

¹⁰⁷ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹⁰⁸ Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku.

ze spáchání některého z trestních činů, u nichž odposlech připadá v úvahu, pak obhájce chráněn není.

Nutno podotknout, že dle aktuální právní úpravy trestní odpovědnost může vzniknout jen při konjunkci tří základních prvků, a to právní zástupce nabízí prospěch, za prospěch očekává, že se oslovená osoba dopustí některého z trestní činů dle § 345–347 TrZ a že je s tím obhájce přinejmenším smířen.¹⁰⁹

¹⁰⁹ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

4. Zahraniční komparace ustanovení

Jedním z dalších argumentů z důvodové zprávy pro zavedení trestného činu maření spravedlnosti je i inspirace zahraničními úpravami, jmenovitě úpravami Spolkové republiky Německo a Slovenské republiky.

4.1. Slovenská úprava

Slovenský trestný čin maření spravedlnosti upravuje § 344 zákona č. 300/2005 Z.z., trestný zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „STrZ“).

Nynější úprava zní:

„§ 344 Marenie spravodlivosti

(1) Kto v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní

- a) predloží dôkaz, o ktorom vie, že je sfalšovaný alebo pozmenený, na účel použiť ho ako pravý,
- b) falšuje, pozmení alebo marí dôkaz, alebo bráni v získaní dôkazu,
- c) marí alebo bráni prítomnosti alebo výpovedi strany trestného konania, účastníka súdneho konania, alebo ich zástupcov v konaní, svedka, znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, alebo
- d) použije násilie, hrozbu násilia alebo hrozbu inej ľažkej ujmy, aby pôsobil na sudcu, stranu trestného konania, účastníka súdneho konania, svedka, znalca, tlmočníka, prekladateľa alebo na orgán činný v trestnom konaní, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchateľ potrestá, ak čin uvedený v odseku 1 spácha

- a) v úmysle sebe alebo inému zadovážiť značný prospech alebo spôsobiť značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok,
- b) v úmysle zmaríť alebo sťažiť inému uplatnenie jeho základných práv a slobôd,
- c) z osobitného motívu,
- d) ako verejný činitel alebo iná osoba v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo
- e) ako osoba vykonávajúca právomoc orgánu riadenia a správy súdov.^{“¹¹⁰}

¹¹⁰ Zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon. In: Zbierka zákonov. 20.5.2005. ISBN 978-80-562-0260-9

Česká a slovenská varianta se částečně překrývají, na druhou stranu každá upravuje něco, co druhá ne. Tedy § 347a odst. 1 TrZ je pokryt § 344 odst. 1 písm. a) a b) STr,¹¹¹ kde se postihuje jednání spočívající v předložení padělaného či pozměněného důkazního prostředku za účelem, aby byl použit jako pravý, přičemž slovenská úprava nerozlišuje, o jaký konkrétní soud nebo konkrétní řízení jde.¹¹² Ale když porovnáme náš § 347a odst. 2 TrZ, žádnou shodu nenajdeme. Ačkoliv do 31. 8. 2011 slovenská úprava působení korupční povahy upravovala. Jedním z hlavních rozdílů mezi zmínovanými úpravami je, že slovenská varianta mimo padělání a pozměňování důkazních prostředků trestně postihuje i jiné zasahování do dokazování, např. jakékoli ničení důkazů či zabraňování v jejich získání. K naplnění stačí pouze to, aby možnost získání důkazního prostředku byla znatelně ztížena. Dále kriminalizuje fyzické bránění předvolaným osobám se k soudu dostavit, jakož i násilí a vyhrožování v úmyslu ovlivňovat osoby, které se účastní na řízení, vč. soudu a orgánů činných v trestním řízení. U nás jsou tyto formy částečně postihovány jako jiné trestné činy, např. vydírání, omezování osobní svobody, násilí proti úřední osobě, nebezpečné vyhrožování atd.

Dalším rozdílem je význam důkazního prostředku. V České republice často zmínovaný podstatný význam pro rozhodnutí ve slovenské úpravě není vyžadován, trestné je i falšování méně důležitého důkazního prostředku.

Třetím rozdílem je předložení, naše úprava rozeznává předložení pro účely zahájení řízení či během řízení, avšak formulace předložení pro účely zahájení řízení na Slovensku chybí.¹¹³

¹¹¹ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹¹² IVOR, Jaroslav a kol. Trestné právo hmotné: Osobitná časť 2. Bratislava: IURA EDITION, 2006, s. 373. ISBN 80-8078-099-4.

¹¹³ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

K naplnění jednání skutkové podstaty pak postačí stejně jako v České republice, aby byl padělaný či pozměněný důkazní prostředek předložen za účelem, aby byl použit jako pravý, a to bez ohledu na to, zda byl důkaz v řízení proveden.¹¹⁴

Slovenská úprava byla rovněž přijata na základě mezinárodní úmluvy, přičemž lze odvodit, že stejně tak čerpala z požadavků uvedených v Římském statutu Mezinárodní trestního soudu. V české úpravě tím pádem muselo dojít k pochybení, jelikož nekriminalizuje jednání spočívající v bránění získání důkazních prostředků a jejich ničení, které je v českém právním řádě beztrestné, pokud ho ale nepostihují jiné, zvláštní trestné činy. Argumentem pro nezavedení tohoto jednání je zásah do práva na obhajobu, ke kterému by mohlo kriminalizací tohoto jednání dojít. Do zásahu práva na obhajobu můžeme zařadit např. i zametání stop, které vede ke zničení stop či jakýchkoli jiných důkazů.

Když se podíváme na statistické údaje Slovenské republiky, vykazují podstatně vyšší čísla. Slovenská judikatura se vyznačuje poněkud dřívějším zakotvením trestného činu maření spravedlností a tím i pestřejší praxí. Statistiky vydané Ministerstvem vnitra uvádějí počet zjištěných případů, ale dále i počet objasněných a dodatečně objasněných případů, procentuální podíl, nebo zda např. hrál ve spáchání roli alkohol. V roce 2005 bylo zjištěno 23 případů, v roce 2006 – 49, v roce 2007 jich bylo zjištěno 57, v roce 2008 celkem 78 případů, v roce 2009 bylo odhaleno 90 případů, za rok 2010 bylo zjištěno 107 případů, v roce 2011 – 129 (dosud nejvyšší počet zjištěných případů). Od roku 2011 došlo k mírnému poklesu, tedy v roce 2012 bylo zjištěno 88 případů, v roce 2013 – 64, v roce 2014 – 80 případů, za rok 2015 pak bylo 86 zjištění, v roce 2016 bylo zjištěno 66 případů, v roce 2017 – 70 případů, rok 2018 – 73 případů, 2019 – 73, 2020 – 56 případů, konečně v roce 2021 bylo zaznamenáno 64 případů.

¹¹⁴ NS SR Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 7. mája 2015, sp. zn. 5 Tdo 8/2015.

Rok	Zjištěné	Objasněné	Dodatečně objasněné
2010	107	55	9
2011	129	58	10
2012	88	33	
2013	64	17	10
2014	80		
2015	86	31	5
2016	66	22	15
2017	70	25	5
2018	73	27	6
2019	73	30	7
2020	56	27	10
2021	64	25	6

4.2. Německá úprava

Ve Spolkové republice Německo je to poněkud odlišné. Zatímco zákonodárná moc v Česku upravuje trestní čin maření spravedlnosti jako jeden celek, v Německu je tento čin rozdělen na několik trestních činů, které svým vzájemným doplňováním tvoří celek, který poskytuje komplexní ochranu. V § 159 německého trestního zákoníku (dále jen „StBG“) je kriminalizován pokus o podněcování k falešné výpovědi a v § 160 svádění k falešné výpovědi. Tedy trestně postihované je i jednání, kdy se pachatel snaží přimět svědka ke křivé výpovědi, avšak bez úspěchu. Rovněž § 160 umožňuje trestně postihovat i návodce, tedy nepřímého pachatele, který by jinak nebyl trestný. Návod jakékoliv povahy je postihován, nemusí se jednat pouze o poskytování prospěchu či vyhrožování. Německá úprava tedy vykresluje téměř kompletní kriminalizaci návodu k trestnému činu křivé výpovědi. Ne tak snadný už je německý postoj k postihování falšování a předkládání padělaných či pozměněných důkazů. 2. oddíl zvláštní části německého StGB se celý týká fabrikování listin. Pro naše účely porovnání srovnáme trestní čin falšování listiny dle § 267 StGB, ten disponuje rozsáhlým dopadem, tedy zahrnuje jak listiny veřejné, tak i soukromé.¹¹⁵ Paragraf 267

¹¹⁵ PROVAZNÍK, Jan. Trestní čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

německého trestního zákoníku, který v odst. 1 stanoví: „*Kdo k oklamání v právním styku vyhotoví nepravou listinu, pravou listinu zfalšuje anebo nepravou nebo zfalšovanou listinu použije, trestá se trestem odnětí svobody až na pět let nebo peněžitým trestem.*“¹¹⁶ Na veřejné listiny (registry, rejstříky,¹¹⁷ licence atd.) se blíže zaměřuje § 271 StGB, pokud jde o zásahy soukromých osob, jinak se falšováním veřejných listin zabývá i § 348 StGB. Pozměňování dokladů je zase upraveno v § 273 StGB.¹¹⁸ Je zřejmé, že tento trestný čin je dle právní úpravy opravdu rozsáhlý.

Ustanovení § 274 StGB stejně jako slovenská úprava kriminalizuje i ničení, poškozování a zabraňování v získání důkazního prostředku. Jednání vyplývající z tohoto ustanovení postihuje v jakémkoli případě, jde-li o zničenou listinu či technický doklad, tedy i pokud jsou důkazní prostředky smazány, znehodnoceny, pozměněny, zapřeny atd., jde-li o důkazní prostředky, které mají v úmyslu svým jednáním jinému uškodit.

Dále se v německé úpravě vyskytují i trestné činy, které jsou speciálně vázány k určitým druhům úředních dokumentů, např. k osobním dokladům § 281 StGB, k lékařským posudkům § 277–279 StGB, dále se rozlišují např. řidičské průkazy či technické průkazy vozidel dle § 276a StGB.¹¹⁹

¹¹⁶ KRUK, Jiří. Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo, stav 01. 01. 2014. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, § 267.

¹¹⁷ PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

¹¹⁸ Ibid.

¹¹⁹ Strafgesetzbuch (německý trestní zákoník), § 274

5. Příklady z praxe a statistické údaje

5.1. Příklad č. 1

Samosoudkyně Obvodního soudu pro Prahu 10 vydala v jednání, vedeném pod sp. zn. 4 T 92/2021, dne 26. července 2021 podle § 314e odst. 1 tr. řádu tento trestní příkaz:

obviněný x dne 26. 6. 2019 v Praze 10, ulici 28. pluku 1533/29b, u Obvodního soudu pro Prahu 8, ve věci o zaplacení částky ve výši 7 104 Kč s příslušenstvím, vedené pod sp. zn. 23 C 203/2019, ve které vystupoval v procesním postavení žalovaného a žalobcem byla společnost x, v úmyslu ovlivnit rozhodnutí soudu ve svůj prospěch, soudu předložil jím vytvořenou nepravdivou SMS zprávu odeslanou z telefonního čísla xxxxxxxxxxxx, což je pevná linka společnosti y (společnosti vymáhající dluhy), která podezřelému poskytla spotřebitelský úvěr ve výši 3 000 Kč, který však neuhradil, a v důsledku toho na něj společnost podala návrh na vydání elektronického platebního rozkazu pod č. j. EPR 94690/2019-6, ve které nepravdivě uvedl, že půjčka číslo xxx xxx byla splacena,

průběh: V řízení před soudem předložil listinný důkazní prostředek, který má podstatný význam pro rozhodnutí a o němž věděl, že je padělaný v úmyslu, aby byl použit jako pravý, a padělal takový důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý, čímž spáchal

přečin maření spravedlnosti podle § 347a odstavec 1 trestního zákoníku a odsuzuje se ...

Podle § 347a odst. 1 tr. zákoníku s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. řádu k trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců.

Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 1 roku.

Podle § 67 odst. 2, písm. b) tr. zákoníku a § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku se obviněnému ukládá peněžitý trest ve výměře 25 denních sazeb, přičemž 1denní sazba činí 800 Kč, tedy celkem ve výši 20 000 Kč.

Podle § 68 odst. 5 tr. zákoníku se stanoví, že peněžitý trest bude zaplacen v 10 měsíčních splátkách po částce 2 000 Kč a současně se určuje, že výhoda splátek peněžitého trestu odpadá, jestliže obviněný nezaplatí dílčí splátku včas.¹²⁰

Dle mého názoru je tento trest dostačující ke splnění účelu nápravy pachatele a odrazení či odstrašení od dalšího takového jednání, s přihlédnutím k tomu, že neuhradená částka nebyla podstatně vysokého čísla a v padělaném důkazním prostředku nedošlo k žádnému obvinění třetí osoby.

5.2. Příklad č. 2

Samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 10 vydal, v jednání vedeném pod sp. zn. 51 T 53/2020, dne 8. července 2020 v Praze podle § 314e) odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen tr.ř.) následující trestní příkaz:

obviněný J. K. dne 2. 10. 2019 v Praze 10, ul. 28. pluku 1533/29 u Obvodního soudu pro Prahu 10 při veřejném zasedání vedeném proti jeho osobě ve věci sp. zn. 29 T 52/2016, v úmyslu ovlivnit rozhodnutí soudu ve svůj prospěch předložil nepravdivé doklady o platbách ve výši 5.000 Kč na účet č. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx ze dne 1. 10. 2019, kterými dokládal úhradu výživného pro nezletilého syna Dxxxxxx Kxxxxxx, nar. xxxxxxxxxxxx,

přečin maření spravedlnosti podle § 347a odst. 1 trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 347a odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku, § 62 odst. 1 a § 63 odst. 1 tr. zákoníku k samostatnému trestu obecně prospěšných prací ve výměře 250 hodin.

Podle § 63 odst. 2 tr. zákoníku se obviněnému ukládá, aby v průběhu výkonu trestu podle svých sil uhradil dlužné výživné.

¹²⁰ sp. zn. 4 T 92/2021.

Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku se současně ruší výrok o trestu z trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 2. 3. 2020, sp. zn. 51 T 22/2020, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.¹²¹

Vzhledem k tomu, že se v tomto případě jedná o falšování dokladů o uhrazeném výživném vůči nezletilému synovi, domnívám se, že trest by měl být poněkud přísnější s přihlédnutím k tomu, že se jedná o dítě, které se o sebe ještě nemůže postarat samo.

Navrhovala bych proto minimálně stejný trest jako u výše zmíněného případu, a to:

podle § 347a odst. 1 tr. zákoníku s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. řádu trest odňtí svobody v trvání 3 měsíců,

podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 1 roku.

5.3. Příklad č. 3

Samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 7 vydal v řízení, vedeném pod sp.z. 24 T 129/2019-276, dne 24. září 2019 podle § 314e odst. 1 tr. řádu tento trestní příkaz:

Obviněný Ing. arch. x, narozený v Praze je vinen, že:

1. dne 15. 11. 2017 v Praze 7, Nábřeží Kapitána Jaroše 1000/7, na stavebním úřadě městské části Praha 7, předložil stanovisko Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy ze dne 3. 11. 2017 č. j. HSAA-13953-3/2017, ve kterém nesouhlasné stanovisko vydané v rámci výkonu státního požárního dozoru ke stavbě objektu xxxx Praze 7 upravil na souhlasné, na základě čehož stavební úřad vydal dne 20. 11. 2017 pod č. j. MČ P7 066285/2017/SU/Ho souhlas s provedením ohlášeného stavebního

¹²¹ sp. zn. 51 T 53/2020.

záměru, tedy veřejnou listinu s podstatně změněným obsahem užil jako pravou,

2. dne 1. 8. 2018 v Praze 7, nábřeží Kapitána Jaroše 1000/7, na stavebním úřadě městské části Praha 7, předložil souhlasné stanovisko Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy ze dne 18. 6. 2018 č. j. HSAA-5487-3/2018 pro změnu stavby objektu xxxx v Praze 7, před dokončením, avšak žádné takové stanovisko ve skutečnosti vydáno nebylo, přičemž na základě předložené listiny stavební úřad vydal dne 1. 8. 2018 pod č. j. MČ P7 088230/2018SU/Ho souhlas s provedením ohlášené změny stavebního záměru,

dne 10. 10. 2018 na přesně nezjištěném místě v Praze 1, předal Ing. y, PhD., faktickému stavebníkovi stavby xxxx v Praze 7, zfalšované kolaudační rozhodnutí Stavebního úřadu městské části Praha 7 ze dne 8. 10. 2018 č. j. MČ P7 105789/2018/SU/VF 1276/Hol./R, ačkoliv vůbec nebylo vydáno, načež Ing. y, PhD., v domnění, že může po nabytí právní moci kolaudačního rozhodnutí začít stavbu užívat, začal činit kroky k otevření hotelu a ode dne 25. 10. 2018 ho začal provozovat, přičemž po obdržení rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, Odboru stavebního řádu ze dne 8. 11. 2018 č. j. MHMP 1801121/2018, kterým byl zrušen souhlas Stavebního úřadu Městské části Praha 7 č.j. MČ P7 088230/2018SU/Ho s provedením ohlášené změny stavebního záměru, se dozvěděl, že žádné kolaudační rozhodnutí vydáno nebylo, pročež musel zrušit rezervace a již ubytované hosty ubytovat v jiných hotelích,

jednak padělanou veřejnou listinu užil jako pravou,

jednak v bodě II/2 jinému způsobil vážnou újmu na právech tím, že někoho uvedl v omyl,

III. dne 7. 2. 2019 v době od 9:43 hodin do 10:47 hodin v Praze 7, Františka Křížka 24, na služebně policejního orgánu při výslechu jeho osoby v procesním postavení obviněného ve věci vedené na Policii ČR, OŘP

Praha I, SKPV pod sp. zn.: KRPA-347970/TČ-2018-001179-7, založil do spisu plnou moc s datem 20. 8. 2017, kterou měl udělit jménem společnosti yyyy, s.r.o., osobě y, zejména k zastupování společnosti při vyřizování stavebních povolení, k jednání s orgány státní správy, k přebírání pošty a dalších listin v rámci projektu pro stavební úpravy v části areálu v Praze 7 a pro změnu užívání na objektu xxxx v Praze 7, ačkoliv věděl, že neobsahuje pravý podpis osoby y, který tuto plnou moc nikdy neobdržel a žádnou činnost pro společnost yyyy, s.r.o., nevykonával, přičemž uvedenou plnou moc předkládal jako důkaz s tím, že pozměněné a padělané listiny, které předkládal v rámci stavebního řízení, obstarala osoba y na základě plné moci, sám neměl důvod pochybovat o jejich pravosti, čímž se snažil vyvinit z jednání, které je mu kladeno za vinu,

tedy: v trestním řízení předložil listinný důkazní prostředek podstatného významu pro rozhodnutí, o němž věděl, že je padělaný, a to v úmyslu, aby byl užit jako pravý, čímž spáchal

ad I. přečin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku,

ad II. jednak přečin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku

jednak v bodě II/2 přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku,

ad III. přečin maření spravedlnosti podle § 347a odst. 1 tr. zákoníku, a odsuzuje se

podle § 348 odst. 1, § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců.

Podle § 81 odst. 1, § 84, § 85 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu 30 měsíců za současného vyslovení dohledu nad obviněným.¹²²

Vzhledem k padělání vícero důkazních prostředků, jakožto i paděláním se záměrem obvinění třetí osoby, včetně poškození cizích práv, obávám se, že tento trest nebude postačující k naplnění účelu nápravy pachatele a odrazení či odstrašení od dalšího takového jednání a pachatel po skončení podmíněného trestu odnětí svobody dál bude páchat tuto trestnou činnost.

5.4. Příklad č. 4

Okresní soud v Kladně rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Načeradským v hlavním líčení, vedeném pod sp.zn. 24 T 129/2019-276, konaném dne 15. února 2021 v Kladně takto:

obžalovaná S. L., narozená v Chomutově, nezaměstnaná, je vinna, že
dne 26. 5. 2020 v budově Okresního soudu v Kladně na adrese nám. Edvarda Beneše

č. p. 1997 v Kladně předložila při hlavním líčení konaném u uvedeného soudu pod sp. zn. 3 T 177/2019, falzifikát potvrzení o zaplacení výživného ze dne 6. 1. 2020, jež sama vytvořila tím, že využila originální podpisu D B z potvrzení o úhradě výživného za měsíc prosinec 2012, kolem něhož dopsala text s cílem přesvědčit soud o úplné úhradě dlužného výživného v předmětné věci, čímž chtěla docílit ve smyslu § 226 písm. e) tr. řádu zproštění obžaloby, a dále zánik její zákonné povinnosti uhradit dlužné výživné, přičemž tak činila se záměrem, aby bylo na předložený listinný důkaz nahlíženo jako na pravý,

tedy v trestním řízení předložila pozměněný listinný důkazní prostředek, který měl podstatný význam pro rozhodnutí, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, a čin spáchala v úmyslu získat pro sebe prospěch, čímž spáchala

¹²² sp.zn. 24 T 129/2019-276.

přečin maření spravedlnosti podle § 347a odst. 1, 3 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „tr. zákoník“),

a odsuzuje se

za tento přečin a za přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku, kterým byla shledána vinnou rozsudkem Okresního soudu v Kladně ze dne 13. 7. 2020, č. j. 3 T 177/2019-160, který nabyl právní moci dne 13. 7. 2020 a za přečiny zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku, kterými byla shledána vinnou trestním příkazem Okresního soudu v Chomutově ze dne 16. 7. 2020, č. j. 47 T 78/2020-167, který nabyl právní moci dne 17. 10. 2020,

dle § 347a odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 14 (čtrnácti) měsíců.

Dle § 81 odst. 1 tr. zákoníku se výkon tohoto trestu podmíněně odkládá. Dle § 82 odst. 1 se obžalované stanoví zkušební doba v trvání 30 (třiceti) měsíců.

Dle § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 písm. i) tr. zákoníku se obžalované ukládá povinnost, aby ve zkušební době dle svých sil spolu s běžným výživným hradila rovněž dlužné výživné. Dle § 43 odst. 2 tr. zákoníku se ruší výroky o trestu z rozsudku Okresního soudu v Kladně ze dne 13. 7. 2020, č. j. 3 T 177/2019-160, a z trestního příkazu Okresního soudu v Chomutově ze dne 16. 7. 2020, č. j. 47 T 78/2020-167, jakož i všechna další rozhodnutí na tyto výroky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu.¹²³

Tento trest mi přijde adekvátní a dostačující k nápravě spravedlnosti, která byla přečinem narušena.

¹²³ sp. zn. 5 T 89/2020.

5.5. Statistické údaje

Jak už jsem zmínila v úvodu, účinnost tohoto trestného činu je v porovnání s ostatními trestními činy velice krátká, což se bezesporu promítá i do statistických čísel. Ačkoli zákonem č. 287/2018 Sb., který novelizoval trestní zákoník, byl zaveden trestný čin maření spravedlnosti pro zahájení vymáhání spravedlnosti před soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení, avšak k výraznému zatížení orgánů činných v trestním řízení nedošlo.

Když se podíváme na počet vydaných rozsudků na obvodních soudech pro Prahu 1–10, vidíme, že orgány činné v trestním řízení opravdu nebyly tímto trestním činem znatelně dotčeny. Na žádost dle § 106/1999 Sb., ve znění pozdějších přepisů.

U Obvodního soudu pro Prahu 1 není evidováno žádné řízení ve věci maření spravedlnosti. U Obvodního soudu pro Prahu 2 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 3 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 4 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 5 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 6 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 7 je evidováno jedno řízení věci maření spravedlnosti, které bylo vyřešeno trestním příkazem, tedy bez nařízení hlavního líčení. U Obvodního soudu pro Prahu 8 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 9 není evidováno žádné řízení týkající se tohoto trestného činu. U Obvodního soudu pro Prahu 10 jsou evidována čtyři řízení, ve kterých byla projednávána obžaloba za spáchání trestného činu maření spravedlnosti, a to jedno v roce 2020, dvě v roce 2021 a za rok 2022 je to zatím jedno trestní řízení. Ve věci sp. zn. 51 T 53/2020 byl uložen trest obecně prospěšných prací, nařízení uhradit dlužné výživné a ve věci sp. zn. 4 T 92/2021 byl uložen trest odnětí svobody v trvání 3 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 1 roku a peněžitý trest ve výši 20 000 Kč. Ve dvou zbývajících řízeních nedošlo zatím k pravomocnému rozhodnutí ve věci.

Obvodní soud	Počet řízení	Rozhodnutí
Praha 1	0	
Praha 2	0	
Praha 3	0	
Praha 4	0	
Praha 5	0	
Praha 6	0	
Praha 7	1	podmíněný trest odnětí svobody v délce 30 měsíců
Praha 8	0	
Praha 9	0	
Praha 10	4	250 h obecně prospěšných prací + uhrazení dlužného výživného + zrušení předešlých výroků podmíněný trest odnětí svobody v délce 1 roku + peněžitý trest ve výši 20 000 Kč zbylé dva nebyly zatím vydány

Závěr

V mé práci jsem se snažila co nejvíce charakterizovat trestný čin maření spravedlnosti a přiblížit problematiku tohoto trestného činu. Svojí prací jsem chtěla dokázat, že tento trestný čin má své oprávněné místo mezi dalšími trestnými činy.

Tato problematika je velice rozpolcená, komentáře k výše zmíněnému trestnému činu se názorově dosti odlišují. Vzhledem ke krátké době účinnosti lze nalézt veřejné zdroje, které jsou odborného rázu, jen velmi poskromnu. V mé práci jsem tudíž vycházela z méně stěžejních zdrojů, než bych chtěla, ale za to opravdu relevantních.

O maření spravedlnosti se diskutovalo obvykle v negativním slova smyslu, v nynější době však i tato diskuse vymizela. Málo kdo z právní sféry se tímto kriminalizovaným jednáním zabýval více do hloubky, spíše se setkáváme s pomyslným „mávnutím ruky“ a zametením pod koberec. Což je, dle mého názoru, trochu žalostné.

Stále si stojím za svým názorem, že jednání, spočívající v předkládání padělaných či pozměněných důkazních prostředku nebo jejich samotné padělání, či navádění k trestným činům v § 345–347, je krajně nemorální, natož když někdo fabrikovaným dokumentem nařkne třetí osobu. Avšak problematika dokazování je zde trochu nešťastně a obtížně pojata, což dokazuje i statistické údaje.

Zavedení trestného činu maření spravedlnosti bylo odůvodněno splněním závazků vycházejících z mezinárodních smluv, avšak v praxi k plnění těchto závazků mnohdy nedochází.

Nynější znění tohoto ustanovení sice umožňuje moci soudní a orgánům činným v trestní řízení bojovat proti organizovanému zločinu, ale také umožňuje vyšetřování osob, které by vyšetřovány být neměli, jelikož se stali obětí lsti.

S názory, že znění § 347a zasahuje do práva na obhajobu, se neztotožňuji. Obviněný by měl mít, dle mého názoru, právo odepřít výpověď, hájit se lživou výpovědí, ale ne právo dokazovat svou nevinu zfalšovanými dokumenty. Jak se říká: „Má svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.“

Můj návrh na úpravu ustanovení:

(1) „*Kdo pro účely zahájení řízení před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení anebo v takovém řízení předloží věcný nebo listinný důkazní prostředek, který má podstatný význam pro rozhodnutí, o kterém ví, že je padělaný nebo pozměněný, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, anebo padělá nebo pozmění takový důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý, s přihlédnutím k odnětí či zajištění padělaného či pozměněného důkazního prostředku při domovní prohlídce, ačkoliv doposud nebyl v řízení předložen, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“*

Zároveň být advokátem, nechala bych si podepsat závazné prohlášení, kde klient prohlašuje, že všechny jím poskytnuté materiály jsou 100% pravé nebo nechala předložit důkazní prostředek přímo klientem.

Nulla poena sine lege, není trestu bez zákona a nullum crimen sine lege, avšak právo tvoří lidé a teď už zbývá nechat toto ustanovení jednotlivcům a pozorovat, jak se s ním vypořádají.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

GŘIVNA, Tomáš a Hana ŠIMÁNOVÁ a kol. *Trestní právo a právní stát*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-763-4.

IVOR, Jaroslav a kol. *Trestné právo hmotné: Osobitná časť 2*. Bratislava: IURA EDITION, 2006. ISBN 80-8078-099-4.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná časť, zvláštní časť 7*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-380-3.

KRUK, Jiří. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo*, stav 01. 01. 2014. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, § 267.

PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství. Wolters Kluwer, 2019(3) [cit. 2022-01-26]. ISSN 1214-3758.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 210, 211. ISBN 978-80-7400-428-5.

České právní předpisy a judikatura

pozměňovací návrh k vládnímu návrhu, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 79), poslance Chvojky č. 79/0. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=79>

Sněmovní tisk 79/0, část č. 1/6: Novela z. – trestní zákoník – EU. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=79&CT1=0>

sp. zn. 5 T 89/2020.

sp.zn. 24 T 129/2019-276.

sp. zn. 51 T 53/2020.

sp. zn. 4 T 92/2021.

usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex).

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

zákon č. 85/1996 Sb., o advokaci, ve znění pozdějších předpisů.

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zahraniční právní předpisy

NS SR Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 7. mája 2015, sp. zn. 5 Tdo 8/2015.

Strafgesetzbuch (německý trestní zákoník).

zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon (slovenský trestní zákoník).

Elektronické zdroje

Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Česká advokátní komora [online]. 2019 [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/web-informace-predstavenstva-k-marenii-spravedlnosti.pdf>

K pojmovému vymezení principu nemo tenetur a jeho uplatnění v trestním i správním řízení srov. PRÁŠKOVÁ, H.: Princip nemo tenetur v řízení o správních deliktech. In: VANDUCHOVÁ, M., HOŘÁK, J. a kolektiv autorů. Na křížovatkách práva. Vydání 1. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 351–367.

LEVÁ, Karolína. *Trestný čin maření spravedlnosti* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z:

https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/43421/1/Leva_DP_Trestny%20cin%20mareni%20spravedlnosti.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

MATES, Pavel a František PÚRY. Zákaz nucení k sebeobviňování. Bulletin advokacie [online]. 2019(3), s. 10 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_3_2019_web.pdf

MIČKAL, Martin. K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství [online]. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/271406/1/2>

PROVAZNÍK, Jan. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Wolters Kluwer ČR, [cit. 2021-06-21]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/7/263530/1/2>

ROZEHNAL, Aleš. Maření spravedlnosti. Právní prostor [online]. 17. 1. 2019 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/mareni-spravedlnosti>

Souběh trestních činů. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soub%C4%9Bh_trestn%C3%BDch_%C4%8Din%C5%AF

Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-428-5.

Trestný čin maření spravedlnosti. *FORENZNÍ VĚDY, PRÁVO, KRIMINALISTIKA* [online]. 2019, 4(2/2019), 142–147 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.vsfs.cz/periodika/forenzni-vedy-2019-2-04.pdf>

Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (UNTOC). Justice.cz: Katalog životních situací [online]. 2019 [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/organizace-spojenych-narodu?clanek=umluva-osn-protinadnarodnimu-organizovanemu-zlocinu-untoc>

Zvýšení hranice výše škody pro trestní stíhání. Od 1. října 2020 je zvýšen limit pro trestní stíhání za krádež. [Http://www.akmasopust.cz/cs/](http://www.akmasopust.cz/cs/) [online]. Olomouc, 2020 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <http://www.akmasopust.cz/zvyseni-hranice-vyse-skody-pro-trestni-stihani>